

PER HEISTER om

för mycket bostadspolitik

Varför envisas rätt många politiker som säger sig stå på de svagastes sida med att driva en bostadspolitik som står enbart på de extremt starkas sida? Om ens det.

Bostadsmarknaden i Stockholm är i fullständigt kaos. Ungdomar utan mycket goda kontakter och stora förmögenheter har i praktiken ingen chans att få bostad i Stockholm. Det går inte att ta sig in på bostadsmarknaden i Stockholm om man inte redan är där eller har stora pengar att satsa utan kvitto.

JAG JÄMFÖRDE I Svensk Tidskrift i höstas hur överflödet av bostadspolitik men bristen på lägenheter i Stockholm starkt kontrasteras mot det omvända förhållandet Bryssel; ingen bostadspolitik men massor av bostäder. Sedan dess har situationen i Stockholm, men alls inte i Bryssel, förvärrats. En god vän som söker sig tillbaka efter några års utlandsjobb blev erbjuden en bra hyreslägenhet vid Karlaplan. Mot 1,7 miljoner svart under bordet. Och svarta pengar är pengar man kan avvara, det vill säga man får inte kvitto på dem och är helt utan rättsligt skydd om den man gör affär med inte uppfyller sin del. Man kan inte låna upp pengarna eftersom man inte kan använda bostaden som säkerhet. Den som går runt med 1,7 miljoner som han inte behöver kan inte betraktas som en svag grupp som gynnas av den sociala bostadspolitiken.

De 1,7 miljonerna visar hur mycket mer det är värt att bo vid Karlaplan än där man kan få en bostad utan att stå i kö. Var och en som hyr vid Karlaplan sitter på ett värde i den storleksordningen – säg att det är minst 300 000 kronor per rum. Men det värdet kan inte omvandlas till reda pengar och en annan lägenhet någon annanstans med mindre än att det sker svart, att man gör något kriminellt.

Det är ett värde som alltså bara finns om man bor kvar i sin hyreslägenhet och som uppstår som en effekt av att hyresmarknaden i Stockholm är reglerad och därmed stel och orörlig.

Något måste göras. Men det är inte så enkelt. De som bor i attraktiva lägenheter riskerar ju att var och en förlora värden för hundratusentals kronor om regleringarna försvinner.

Medan bostadsmarknaden i Stockholm alltså är drabbad av stroke uttalar sig bostadsministern med olika desperata ideer som bara har det gemensamt att

de undviker alla åtgärder som kan få igång blodflödet på patienten. Vårdens utspel – till höga kostnader för skattebetalarna – är nya subventionssystem för nybyggnad. Det har provats förr. Sådana subventioner höjer byggkostnaderna men ger inte fler bostäder. Vidstående diagram tog Georg Danell fram i början av 90-talet när han utredde hur man bäst kunde genomföra den avveckling av subventionerna som blivit nödvändig och som sedan något år slutförts.

DIAGRAMMET HAR EN skarp knyck 1974 som nästan är ett komiskt bevis för olyckan som då inträffade. Ingvar Carlsson tillträdde som bostadsminister efter valet 1973 och tog i anspråk skattebetalarnas pengar för att göra precis det som bostadsministern nu försöker göra om. Subventionerna fördubblade på bara några år byggkostnaderna. Sambandet är glasklart.

På område efter område har socialdemokraterna lärt sig att deras traditionella politik inte fungerar eller rent av är skadlig. Bostadspolitiken är en av de sista bastionerna. Här vill man inte dra några lärdomar av erfarenheten. Egen eller andras. Huvudet djupt ner i betongblandaren så att man inget hör och inget ser.

Det brukade sägas om avvecklingen av kommunismen att det var enkelt att gå från fisk till fiskgryta men att gå den andra vägen för att göra fisk av bouillabaissen är nästan omöjligt. Att reparera socialismens misslyckanden tar alltid lång tid.

Men om det är besvärligt är det ju desto angelägnare att börja genast. Och det som behövs är att bostadspolitiken avvecklas så att vi får en marknad i balans. Så att det åter finns bostäder för fattig och för rik.

Per Heister (pheister@europarl.eu.int) är Svensk Tidskrifts redaktör.